MĚSTSKÝ ÚŘAD KUTNÁ HORA
Havlíčkovo náměstí 552/1, 284 01 Kutná Hora, IČ: 00236195
Oddělení památkové péče
sídlo : Václavské náměstí 182, Kutná Hora
tel.: 327 710 111* , ID DS: b65bfx3, mu.kutnahora.cz

Naše Č.j. : MKH/051378/2025
Spisová zn.: MKH/036187/2025/06

Vyřizuje: Markéta Janečková, DiS.
Tel.: 327710212
E-mail: janeckova@mu.kutnahora.cz
Datum: 28.5.2025

Účastníci řízení:
Město Zruč nad Sázavou, Zámek 1, 285 22 Zruč nad Sázavou, IČ 00236667

Závazné stanovisko Městského úřadu Kutná Hora, oddělení památkové péče, k opravám dílčích částí zámeckého areálu, Zámek č. p. 1, na pozemku parc. č. 1, k. ú. Zruč nad Sázavou, okres Kutná Hora, Středočeský kraj.

Městský úřad Kutná Hora, oddělení památkové péče jako orgán státní památkové péče na území správního obvodu obce s rozšířenou působností, věcně a místně příslušný podle § 29 odst. 2 písm. b) a k) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní památkové péči“), ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a ustanovení § 66 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění, **vydává** k žádosti č. j. MKH/036187/2025 ze dne 17. 4. 2025, kterou podalo Město Zruč nad Sázavou, Zámek 1, 285 22 Zruč nad Sázavou, IČ 00236667, **k opravám dílčích částí zámeckého areálu, Zámek č. p. 1, Zruč nad Sázavou, na pozemku parc. č. 1, k. ú. Zruč nad Sázavou, okres Kutná Hora, Středočeský kraj,** na základě ustanovení § 14 odst. 1 a odst. 8 zákona o státní památkové péči a § 149 odst. 1 správního řádu, po písemném vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště středních Čech v Praze, Sabinova 5, Praha 3 (dále jen NPÚ), č. j. NPU-321/33889/2025 ze dne 14. 5. 2025 (došlo pod č. j. MKH/046251/2025 dne 15. 5. 2025) toto

závazné stanovisko

Dle technické zprávy „Zámek Zruč nad Sázavou – oprava dílčích částí zámeckého areálu“, kterou v březnu 2025 vypracoval Ing. arch. Petr Řehořka, Branky 291/16, 664 49 Ostopovice, autorizovaný inženýr ČKAIT 1004270, autorizovaný architekt ČKA č. 03325 jsou navrženy následující práce:

- Sokl dvorní fasády jižního křídla – odstranění degradovaných omítek a jejich obnova v původním rozsahu včetně hydrofobizace

- Kontraskarpa hradního příkopu – sanace kamenného zdiva, rozebrání a nové vystavění uvolněných částí
- Kulisová vjezdová brána a přilehlá zeď – oprava soklové části omítky a cimbuří včetně ochranných nátěrů
- Jižní plot zámeckého parku – celková obnova omítek soklu a pilířů, výměna poškozených dřevěných prvků
- Rybniční kolonáda – oprava umělokamenných, tesařských a kovových prvků včetně nátěrů a výměny shnilých částí

Opravy dílčích částí zámeckého areálu, Zámek č. p. 1, Zruč nad Sázavou, na pozemku parc. č. 1, k. ú. Zruč nad Sázavou, okres Kutná Hora, Středočeský kraj, který je jako nemovitá kulturní památka zapsána v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek (dále jen ÚSKP) pod rejstříkovým číslem 45465/2-1238

je

z hledisek ochrany zájmů státní památkové péče ve smyslu ustanovení § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči, dle předložené projektové dokumentace „Zámek Zruč nad Sázavou – oprava dílčích částí zámeckého areálu“, kterou v březnu 2025 vypracoval Ing. arch. Petr Řehořka, Branky 291/16, 664 49 Ostopovice, autorizovaný inženýr ČKAIT 1004270, autorizovaný architekt ČKA č. 03325

přípustná

při dodržení následujících základních podmínek stanovených v souladu s ustanovením § 9 odst. 4 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon o státní památkové péči:

1. Vlastník nemovitosti umožní Městskému úřadu Kutná Hora, oddělení památkové péče provádění dozoru při obnově a Národnímu památkovému ústavu provádění odborného dohledu tím, že jim v předstihu písemně oznámí zahájení prací a v průběhu prací bude svolávat pravidelné kontrolní dny, na které budou písemně zváni zástupci Městského úřadu Kutná Hora a Národního památkového ústavu.

2. Lokální opravy prvků a konstrukcí budou provedeny za použití identických materiálů a technologií, jako jsou stávající. Shoda materiálů a způsob provedení budou vždy ověřeny na vzorku, poté vlastník svolá kontrolní den, na kterém bude tento vzorek vyhodnocen za účasti zástupců Městského úřadu Kutná Hora a Národního památkového ústavu. Opravy v celém rozsahu budou provedeny až po konstatování zástupce výkonného orgánu státní památkové péče, že příslušný vzorek odpovídá podmínkám závazného stanoviska a vzhledovým požadavkům.

3. V případě podezření na staticky nebezpečné trhliny ve zdivu bude vypracován kvalifikovaný statický posudek a návrh postupu a materiálového provedení sanace. K tomuto posudku bude na základě žádosti vlastníka vydáno samostatné závazné stanovisko.

4. Na kontrolním dnu bude vyhodnocen stav dřevěné výplně oplocení. Dřevěná výplň oplocení bude opravena formou lokálních výměn nebo v případě neopravitelného poškození výplní bude nahrazena kopií.

5. Bude proveden stratigrafický průzkum barevnosti kovové konstrukce Rybniční kolonády a na základě jeho vyhodnocení budou provedeny vzorky barevnosti. Finální odstín bude odsouhlasen na kontrolním dnu za účasti zástupců Městského úřadu Kutná Hora a Národního památkového ústavu.

6. Všechny nové prvky budou přesnými materiálovými a tvarovými kopiemi nahrazovaných prvků.

Odůvodnění

Městskému úřadu Kutná Hora, oddělení památkové péče, jako věcně a místně příslušnému správnímu orgánu, byla dne 17. 4. 2025 doručena žádost o závazné stanovisko, kterou podalo Město Zruč nad Sázavou Zámek 1, 285 22 Zruč nad Sázavou, IČ 00236667. K žádosti byla přiložena technická zpráva „Zámek Zruč nad Sázavou – oprava dílčích částí zámeckého areálu“, kterou v březnu 2025 vypracoval Ing. arch. Petr Řehořka, Branky 291/16, 664 49 Ostopovice, autorizovaný inženýr ČKAIT 1004270, autorizovaný architekt ČKA č. 03325.

Předmětem žádosti je oprava zjištěných poruch dle předloženého návrhu. V případě omítaných konstrukcí budou degradované plochy odstraněny až na zdivo, toto má být odspárováno do hloubky 20 mm, opatřeno vápenocementovým postřikem, vápennou jádrovou omítkou a filcem hlazeným a ve hmotě probarveným vápenným štukem. Plocha bude finálně opatřena nátěrem na vápenné bázi. U ploch s iluzivním kvádrováním (sokl, brána) budou omítky odstraněny vždy v rozsahu daném jednotlivými kvádry a nuty budou finálně linkovány tmavším okrem. Lokální trhliny budou vyčištěny a v případě konstatování většího rozestupu do nich bude vložena helikální výztuž, a to na základě rozhodnutí na místě. Horizontální omítané plochy mají být ošetřeny trojnásobnou vrstvou hydrofobizace. Kamenné zdivo příkopu bude nejprve důkladně revidováno a vytipovaná nesoudržná místa budou rozebrána, znovu vyzděna v původní skladbě a za použití původního kamene. Navržena je vápenocementová malta probarvená dle barevnosti kamene. Dle potřeby bude výsledná plocha lazurována vápennou fasádní barvou v trojnásobném ředění. Kamenné hlavy na pilířích oplocení budou očištěny a hydrofobizovány. Dřevěnou výplň je navrženo nahradit kopií dle stávající podoby včetně finálního olejového nátěru ve stávající barevnosti. Prvky Rybniční kolonády z umělého kamene budou kamenicky sanovány, opatřeny nátěrem a hydrofobizací. Tesařské prvky budou revidovány, shnilé kusy mají být nahrazeny novými a celá konstrukce bude několikanásobně lazurována. Kupole z kovaných pásovin bude taktéž revidována, rezavé části vyvařeny a vše bude přebroušeno, opatřeno základovým nátěrem nebo suříkem a následně se provede finální nátěr kovářskou černí. Vyloučena není změna barevnosti na základě diskuze. Dále se předpokládá oprava betonových schodišťových stupňů, mlatového povrchu pěšiny a betonových ploch obruby pro zeleň.

Areál zámku je situován v jádru města Zruč nad Sázavou, na terénní terase nad meandrem řeky Sázavy. Součástí areálu je objekt zámku, hospodářské zázemí, park, lesopark s archeologickým nalezištěm zbytků původně středověkého hradu, růžová zahrada, sochařská výzdoba a další komponenty. Samotný zámek je trojkřídlá dvoupatrová stavba obehnaná příkopem. Jeho dominantu tvoří věž na jihovýchodním nároží. V rámci budovy zámku se žádost týká jižního křídla, a sice soklové partie obrácené do nádvoří. Plocha je omítaná dvouvrstvou štukovou omítkou s nátěrem v okrovém odstínu. Kromě iluzivního kvádrování pomocí nut je plocha dále členěna dvojicemi drobných okének s šikmým, hladce omítaným parapetem. Východní stěnu hradního příkopu tvoří

kontraskarpa vyzděná z masivního režného zdiva se zapuštěnými spárami. Hlavní vjezdová brána na východní straně areálu je pojednána v neogotickém stylu. Střední díl s lomeně klenutým vjezdem a dvoukřídlou branou je shora završen cimbuřím s věžičkami po stranách, nesenými konzolami. K tomuto se po stranách přimykají menší díly s brankami. Plocha zdiva je řešena obdobně jako soklová partie jižního křídla zámku, tj. hladce omítaná s iluzivním kvádrováním a okrovým nátěrem. Navazující východní část zahrady vymezuje na jižní straně plot s masivními zděnými pilíři a nízkou podezdívkou. Mezilehlá pole jsou opatřena dřevěnou dekorativní výplní v šedomodré barevnosti. V příslušné části zahrady se také nachází tzv. Rybniční kolonáda. Centrální pavilon tvoří nárožní pilíře kombinované se sloupy, které společně vynáší střechu tvaru zrcadlové klenby tvořenou kovovou treláží z pásovin. Boční křídla tvoří již pouze sloupy nesoucí dřevěné vodorovné trámky. Pilíře, sloupky a mezilehlé plné parapety jsou omítané.

Všechny řešené konstrukce vykazují běžné poškození způsobené stářím, povětrností a návštěvnickým provozem. Omítané plochy jsou degradované vlhkostí a solemi. V ploše zdi hradního příkopu dochází k vydrolování zdiva a lokálnímu vzniku kaveren. Dále je rozvolněné krytí koruny zdiva kamennými deskami a pálenými taškami. Vlhkostí degradované jsou také kamenické prvky, tesařské prvky jsou v důsledku vlhkosti bioticky napadené a dochází k úbytku hmoty. U kovových prvků se projevuje koroze, deformace, případně lokální absence.

Areál zámku ve Zruči nad Sázavou je jmenovitou kulturní památkou, evidovanou pod rejst. č. 45465/2-1238 v ÚSKP. Dnešní podoba zámku pochází z romantické novogotické přestavby z přelomu 19. a 20. století. Jádrem areálu je nicméně hrádek asi z 1. třetiny 14. století, který byl někdy v závěru pozdního středověku obehnán velkolepým opevněním. Části opevnění se zachovaly v romantické úpravě jako součást parku. V 16. století byly rozšířeny obytné prostory. V roce 1781 stavbu poškodil rozsáhlý požár, po němž byl zámek opraven a sjednocen do pozdně barokní podoby se symetricky komponovanými fasádami a mohutnou mansardovou střechou. Stavební úpravy zámku završila kolem roku 1900 jeho adaptace pro podnikatele Adolfa Schebka, kterou projektoval známý představitel historizujících slohů, architekt Jan Vejrych. Přestavbě předcházelo rozšíření a novoromantická úprava parku, s drobnými stavbami pergol, můstků, vodních nádrží, vstupní branou a dalšími komponenty.
Prvky a konstrukce dotčené předloženou žádostí jsou integrálními součástmi památkově chráněného areálu, ať už samotné budovy zámku nebo jeho předpolí a zahrady. Tyto všechny se neodmyslitelně podílí na památkových hodnotách areálu, jeho charakteru a působení. Všechny nesou nebo jsou spolunositeli historické hodnoty přímé (konstrukční a materiálová podstata) i nepřímé (zejména připomínka osobností architekta Jana Vejrycha a podnikatele Adolfa Schebka a obecného dobového estetického názoru). Dále pak zcela nezpochybnitelně také hodnoty estetické i umělecko-řemeslné. Péče o řešené prvky a konstrukce je nezbytná pro zachování popsaných hodnot i pro zachování samotné hmotné existence památky v podobě, v níž byla prohlášena za státem chráněnou.

Zdůvodnění podmínek:
Ad 1: Předložený návrh dílčí opravy jednotlivých prvků a konstrukcí v zámeckém areálu je do určité míry obecný, vycházející z vizuálního posouzení a obecných předpokladů. Řadu konkrétních postupů a rozsahu zásahů bude možné závazně stanovit až v průběhu prací, zejména po zpřístupnění vyšších partií z lešení, jak je ostatně zmíněno i v předložené technické

zprávě. Proto je nutné, aby práce probíhaly v úzké spolupráci se zástupci památkové péče a zodpovědným projektantem, a to od samého počátku. Režim kontrolních dní je osvědčeným nástrojem efektivní spolupráce všech dotčených stran a včasného řešení nově zjištěných skutečností.
Ad 2: Sanace formou lokálních oprav je z hlediska památkové péče optimálním přístupem. Jde o historicky běžný a po všech stránkách šetrný přístup, který ale vyžaduje užití materiálů a technologií, které jsou identické se stávajícím stavem, aby nedošlo k optické ani materiálové nesourodosti mezi zachovanými a nově doplněnými částmi. Shodu zvolených materiálů a způsobu provedení je nutné před finální realizací vždy nejprve ověřit na fyzických vzorcích, a to za účasti zástupců památkové péče.
Ad 3: Budou-li zjištěné trhliny po očištění zdiva vyhodnoceny projektantem jako staticky nebezpečné, je nutné práce zastavit a přizvat kvalifikovaného statika se zkušeností s opravou obdobných historických konstrukcí, který na základě odborného posouzení předloží zástupcům památkové péče návrh sanace. Teprve po odsouhlasení statikem navrženého řešení je možné přistoupit k realizaci statického zajištění.
Ad 4: Jak již bylo uvedeno výše, u historických staveb je potřeba vždy preferovat opravu formou lokálních výměn před plošnou výměnou. Kromě toho, že jde o historicky běžný a všeobecně šetrný přístup, jak již bylo zmíněno, je smyslem tohoto principu také prevence před vznikem nepřesné kopie či úplného novotvaru, což by vedlo k proměně vzhledu památky a ztrátě její historické hodnoty.
Ad 5: Jedním ze základních principů soudobé památkové péče je maximálně věrohodná prezentace památek na základě nejaktuálnějšího poznání. Proto i finální barevnost kovové konstrukce Rybniční kolonády je potřeba odvodit z jejího stratigrafického průzkumu, provedeného před kompletním očištěním. Teprve na základě vyhodnocení průzkumu a diskuze všech zúčastněných stran lze závazně stanovit finální odstín povrchové úpravy.
Ad 6: Všechny prvky a části konstrukcí, které budou z důvodu přílišné degradace určeny k výměně, je nutné nahradit zcela přesnou kopií, a to z hlediska materiálu, tvaru a pokud možno
i způsobu provedení. Vždy je nutné dbát na to, aby v důsledku výměny nedošlo k narušení celistvého vzhledu. Dále je nezbytné dbát na zachování doloženého historického stavu, který je nositelem zejména historické, estetické a často i umělecko-řemeslné hodnoty.

Městský úřad Kutná Hora, oddělení památkové péče, si vyžádal, v souladu s ustanovením § 14 odst. 4 zákona o státní památkové péči písemné vyjádření NPÚ, územního odborného pracoviště středních Čech. Na základě tohoto vyjádření č. j. NPU-321/33889/2025 ze dne 14. 5. 2025 a vlastní znalosti předmětné kulturní památky Městský úřad Kutná Hora rozhodl, v souladu s ustanovením § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o přípustnosti navržených prací.

Podmínky tohoto závazného stanoviska se opírají o žádost účastníka řízení, písemné vyjádření NPÚ č. j. NPU-321/33889/2025 ze dne 14. 5. 2025, technickou zprávu „Zámek Zruč nad Sázavou – oprava dílčích částí zámeckého areálu“, kterou v březnu 2025 vypracoval Ing. arch. Petr Řehořka, Branky 291/16, 664 49 Ostopovice, autorizovaný inženýr ČKAIT 1004270, autorizovaný architekt ČKA č. 03325.

Poučení

Toto závazné stanovisko bylo vydáno orgánem státní památkové péče jako dotčeným orgánem pro řízení vedené stavebním úřadem. Toto závazné stanovisko není samostatným rozhodnutím ve správním řízení, nelze se tedy proti němu samostatně odvolat. Odvolání je možné podat až proti rozhodnutí stavebního úřadu.

„otisk úředního razítka“

Ing. Věra Žáčková
vedoucí oddělení památkové péče
oprávněná úřední osoba

Obdrží účastník řízení na doručenku:
Město Zruč nad Sázavou, Zámek 1, 285 22 Zruč nad Sázavou

Na vědomí:
Městský úřad Zruč nad Sázavou, stavební úřad
Národní památkový ústav, územní pracoviště středních Čech v Praze, Sabinova 5, Praha 3, Ing. arch. Vrchotová

Poznámky:
V průběhu stavby při řešení konstrukčních detailů, barevnosti apod. je možné se obrátit na pracovníka NPÚ Praha o poskytnutí odborné pomoci buď přímo, nebo prostřednictvím městského úřadu.

Toto rozhodnutí nenahrazuje řízení, ke kterému je příslušný Městský úřad Kutná Hora, stavební úřad.

V případě, kdy v souvislosti s realizací výše uvedeného záměru budou prováděny zemní práce, upozorňujeme na povinnosti vyplývající z ustanovení § 22 odst. 2 a § 23 odst. 2 a 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů. Stavebník je podle těchto ustanovení mimo jiného povinen již od doby přípravy stavby tento záměr oznámit Archeologickému ústavu Akademie věd České republiky (dále jen "AV ČR"), např. Archeologickému ústavu AV ČR, pracoviště Kutná Hora, (Hloušecká 609, Kutná Hora, tel.:327/511730. Dále je stavebník povinen umožnit Archeologickému ústavu AV ČR nebo jiné oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum a náhodné archeologické nálezy oznamovat zmíněným organizacím.
V případě archeologického nálezu, který nebyl učiněn při provádění archeologického výzkumu, je nálezce nebo osoba odpovědná za provádění prací, při nichž k nálezu došlo, povinen v souladu s ustanovením § 23 odst. 2 zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů podat o tomto nálezu oznámení Archeologickému ústavu AV ČR nebo nejbližšímu muzeu nejpozději druhý den po archeologickém nálezu nebo potom, kdy se o archeologickém nálezu dozvěděl. Oznámení může učinit přímo nebo prostřednictvím obce, v jejímž územním obvodu k archeologickému nálezu došlo. Archeologický nález i naleziště musí být ponechány beze změn až do prohlídky Archeologickým ústavem nebo muzeem, nejméně však po dobu pěti pracovních dnů po učiněném oznámení.